

עוד נסתפק רבא:

אם היה אביו נזיר עולם והפריש מעות לתגלחתו, (7) והוא הבן היה נזיר סתם כלומר: נזירות שאינה לעולם אלא לזמן קצוב, (8) או שהיה אביו נזיר סתם והוא הבן היה נזיר עולם, מאי? (9)

ומבאר הגמרא את צדדי הספק:

כי גמירין הלכתא בסתם נזירות [לא נאמרה הלכה אלא בסתם נזירות] ולא בנזירות עולם. (10)

או דילמא: לא שנא. (11)

ואם תימצוי לומר אפילו כשהיה האחד נזיר עולם והשני נזיר סתם, יכול הבן לגלח על

האי גוונא מסתפקת הגמרא, וכל שכן כשהיו שניהם נזירי עולם; ושיטת הרא"ש והרמב"ם בזה, יבוארו בהערות בהמשך הסוגיא.

10. לשון זה של הגמרא משמע כהצד השני שנתבאר לעיל בהערה.

11. השמועה נתבארה על פי התוספות. והרא"ש כתב: "כי גמירי הלכתא בסתם נזיר, פירוש כששניהם בסתם נזירות, והוא הדין דמצי למבעי אם שניהם נזיר עולם, אלא שקיצר התלמוד, ואם תמצוי לומר קאמר". ביאור דבריו: בדברי הגמרא נכללו שתי ספיקות:

האחד: אם בנזירות עולם נאמרה ההלכה, ואם לא נאמרה ההלכה בנזירות עולם הרי שאם היו שניהם נזירי עולם, ודאי אינו מגלח על מעות אביו.

השני: אפילו אם תמצוי לומר שבנזירות עולם לא נאמרה ההלכה, שמא דוקא כששניהם נזירי עולם, אבל אם על כל פנים אחד מהם נזיר לזמן קצוב, הרי הבן מגלח על מעות אביו.

והרמב"ם כתב: [נזירות ח טז] "בין שהיה האב נזיר עולם והבן נזיר זמן קצוב, בין שהיה האב נזיר זמן קצוב והבן נזיר עולם, הרי זה מגלח ומביא קרבנותיו ממעות נזירות אביו".

ומפשטות לשון הרמב"ם נראה, [וב"באר משה" לא כתב כן], שדוקא בכי האי גוונא הרי הוא מגלח, אבל אם היו שניהם נזירי עולם אינו

מסתפק רבא לומר שלא יטול פי שנים, כי זה אינו "מצוי לו".

ושיטת המפרש בביאור הספק השלישי הוא: שאין הספק כלל לענין גילוח על נזירות אביו, אלא על אכילת הקרבן ראה שם, וב"כסף משנה" כתב שאף דעת הרמב"ם כן.

7. וכמו ששנינו לעיל ד א: "הכביד שערו מיקל בתער ומביא שלש בהמות"; או שהפריש מעות לתגלחת טומאתו.

8. וכלשון הרמב"ם [נזירות ח טז] "נזיר זמן קצוב", ואין כוונת הגמרא לנזיר סתם שהוא לשלשים יום.

9. בטעם הדבר שנקטה הגמרא שהיה זה נזיר עולם וזה נזיר סתם, מבואר בתוספות שני אופנים:

האחד: עיקר הספק הוא משום שלא היו שניהם נזירים מאותו המין, אבל אם היו שניהם נזירי עולם ודאי שמגלח הוא על נזירות אביו; [וב"קרבן אורה" תמה על פירוש זה: דאם כן אמאי לא מיבעי ליה להש"ס לעיל בשארי הלכות האמורים בניזיר בהא ד"מעוה סתומים יפלו לנדבה", ובהא ד"האב מדיר את בנו בנזיר"].

השני: הספק הוא, אם אף ב"נזיר עולם" נאמרה ההלכה, ונקטה הגמרא את הספק באופן שהשני היה נזיר סתם — לרבותא, שאפילו בכי